БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 87 (6797)
АПРЕЛИИН 13
ВТОРНИК
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

Оронойнгоо хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые түргэнөөр хүгжөөхын төлөө, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадахын төлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Информационно мэдээсэл

Энэ оной апрелиин 8 ба 9-дэ КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой дэргэ пленум боложо үнгэрбэ.

Пленум хадаа «Орон дотор ороо̂о тарыа үйлэдбэрилгые саашадань болгохо тухай, шэнэ ба боро газар ашаглаха тухай» КПСС-эй ЦК-ин февральско-мартовска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар обкомой партийна организациин зорилгонууд тухай» КПСС-эй обкомой секретарь нухэр Дубровскиин элидхэлые зүбшэн хэлсэжэ, тусгаар тогтоолтой баталан абаба.

Аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, МТС-үүдэй зононуудтахи КПСС-эй айкомуудай секретарьнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинуудай секретарьнууд, совхозуудай ба совхозуудай директорнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Пленумдэ хабаадалсаһан байна.

Выставкэдэ хабаадахын төлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Энэ оной августын 1-дэ Москвада хүдөө ажахын Бүхэсоюзна саг үргэлжэлэн выставкэ нээхэ гэжэ СССР-ин Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Центральна Комитет тогтооһон байна. Энэ тухай мэдээсэлые Бурят-Монголой ажалшад угаа ехэ баярлаар угтаба. Энэ тогтоол хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда маш ихэ дэбжэлтэ үүсхэбэ. Мүнөө колхознютагуудай ажалшад—малчид, тариаршад, механизаторнууд боломжоорой мэргэжэлтэд—выставкэдэ хабаадаха хүндэтэ эрхэ олохын төлөө ажалаа хайшан гэжэ амжалтануудые хүлаха тухай зүбшэжэ байна.

Коммунистическэ партиин, Советскэ правительство болбол ойрын хоёр—гурбан жэлэй туршада хүдөө ажахые ихэ хөгжөөхэ, тэдэ ехэ эрхэ дэбжээхэ бүгэдээрадай зорилго табиһан байна. Энэ зорилгоо бэелүүлхын тула наукын ба түрүүлэй туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглүүлхэ, тэдэниие хүдөө ажахыг механизаторнуудтэ гэшэ угаа ехэ удхатай. Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ хадаа социалистическэ ажахын туйлалтануудые үргэнөөр харуулхын, колхозуудай, совхозуудай, машинно-трактор станцинуудай, хүдөө ажахын түрүүлэй ба эмхидхэлшэдэй дүй дүршэлые, тэрэшэлэн заншэлэлгын болон турлын эмхи зургаануудай туйлалтануудые колхозой ба совхозой дунда түргэнөөр нэбтэрүүлхын тулаа нэгдэхэ болоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Центральна Комитет болон 1952—1953 онуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда зэргын дүнгүүдээр 1954 оной ба 1954 оной хүдэлмэриин дүнгүүдээр 1955 ондо хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые олохо показательнууд ба условинууд тухай» хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитетэй тогтоолые баталба.

Бурят-Монголой АССР-тэ хамаатан показательнууд ба условинууд тогтоолһоо абтажа, мүнөөдэр газетэдэ толилогдобо. Манай республикын колхозуудай болон совхозуудай тарилгынгаа бүхы талмай дээрэ гектар бүриин 16 центнерһээ бага тиихэдэ уһалагдадаг газар дээрэ—26 центнерһээ бага бэшэ, ихэ хуряагаа һаа, выставкэдэ хабаадаха эрхэ олохо болоно. Тарянажалай бригадануудай бригадирнууд 100 гектар газар дээрэһээ га бүрин 18 центнерһээ доошо бэшэ, харин уһалагдадаг газар дээрэһээ 15 центнерһээ доошо бэшэ ургаса ёһотой.

Тарянажалай талаар ямар амжалтануудые туйлаад байгаа һаа, выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоҗо болохошоо? Энээнэй тула колхозуудай, совхозуудай 100 га тарянажалан, 100 га бэлшээридэ 230 центнер хүртэхөөр һааха, тиихэдэ бүриһөө 1700 литр һү һааха гэжэ. Колхозой һаалишад даажа 100 үнеэн бүриһөө 2000 литр һү гаргаа, выставкэдэ ошохо байна. Манай республикын колхозуудай 100 га тарянажалан, сабшалан ба бэлшээридэ 230 центнерһээ бага бэшэ ноо̂о хүрөөр хайшалаад байгаа һаа, выставкэдэ хабаадажа шадаха юм. Энэ показательнуудые республикын колхозуудай болон совхозуудай, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд туйлаһан хүсэд шадаха, туйлаһан түрүүлэн биишье гээшэ. Илангаяа мүнөөдэ хүдөө ажахые түргэнөөр өөхэ бүхы арга боломжонуудтай, правительствын байгууллагуудай байхада, ехэ амжалтануудые ажа боломоор байна.

Энэ оной выставкэдэ хабаадагшадай 15 болотор шэлэжэ олохо юм. Мүнөө республика доторхи нимэ колхоз, МТС болон түрүүлэгшэдые шэлэн оложо байна. 1955 онд выставкэдэ хабаадагшад энэ оной хүдэлмэриин дүнгүүдээр тогтоогдохо болоно.

Бурят, правительство болбол хүдэлмэридөө эрхим амжалтануудые туйлажа, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые урмашуулхын тула шагнал болон шангуудые тогтообо. Выставкэдэ хабаадаһан колхозууд, МТС-үүд, совхозууд болон бусад ажахынууд ба эмхи зургаануудай нэгэдэхи гү, али хөёрдохи шатын диплом, шан абаха, түрүүшүүл болон эмхидхэлшэд—Ехэ алтан медаль, Бага алтан медаль, Ехэ мүнгэн медаль, Бага мүнгэн медаль, мүн үнэтэ шангуудые абаха юм.

Манай партиин Центральна Комитедэй сентябрьска ба февральско-мартовска Пленумүүдэй тогтоолнууд хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ, колхозуудай болон совхозуудай доторой бүхы арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха тодорхой замуудые заажа үгөө. Манай республикын колхозуудай, совхозуудай болон МТС-үүд эдэ тогтоолнуудые бэелүүлэн, хүдөө ажахынгаа бүхы һалбаринуудые бүри мүнөө жэлдэ горьтойгоор дэбжээхэ, Ехэ орондоо ороо̂о таряа, мяха, то̂о, ноо̂о болон бусад продуктнуудые урданайхиһаа нилээд ехээр үгэхэ аргатай. Энэ аргаяа ашаглахын тула эмхитэйгээр ба оролдосотойгоор ажаллаха, хүдөө ажахын техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, наукын туйлалтануудые болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Мүнөө колхозуудай болон совхозуудта полевой хүдэлмэринүүд ябажа байна. Һаяар тарилга эхилхэнь. Баян ургаса ургуулхын түлөө харюусалгатай саг ерэбэ. Түрүүшүүлэй жэшээ дээрэһээ харахада, ямаршье аймагта, ямаршье колхозодо һайн ургаса ургуулжа болохо байна. Энээнэй тула агротехникын заабаринуудые хүсэдөөр бэелүүлхэ, техникые зүбөөр ашаглаха хэрэгтэй. Мүнөө поли дээрэ шиег нойто ехээр бариха, ороо̂ото культурануудай эртын тарилгые эрхим болзорто, 5—7 хоног соо дүүргэхэ, таряагаа шадаал һаа

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитедэй тогтоолһоо

1952—1953 оноодоо хүдэлмэриин дунда зэргын дүнгүүдээр 1954 ондо ба 1954 оной хүдэлмэриин дүнгүүдээр 1955 ондо хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые шэлэн олохо показательнууд ба условинууд тухай

(Үргэлжэлэл)

1. ЭБЭРТЭ БОДО МАЛААР

Һү һаалгаар. Газарай (таряанай газар, сабщалан ба бэлшээриин) 100 гектар бүхэндэ энээнһээ бага бэшэ һү һааһан гү, али үнеэн бүринһөө жэл соо дунда зэргээр энээнһээ бага бэшэ һү һааһан колхозууд, совхозууд ба малажалай түрүүшүүл:

Районуудай нэрэ	Ажахынуудта хабаатай показательнууд: 10 гектарта һү һаалга центнерээр	Ажахынуудта хабаатай показательнууд: 1 үнеэнһээ һү һаалга килограммаар	1 үнеэнһээ һү һаалга (килограммаар): һаалишадта	1 үнеэнһээ һү һаалга (килограммаар): малшад, пастугуд ба бригадирнуудта
3. Мяханай мал үсхэбэрилдэг Зүүн-Сибириин район				
Иркутска ба Читын областьнууд, Тувинска автономно область, Бурят-Монголой АССР ба Якутска АССР				
колхозуудта	230	1700	2000	1600
совхозуудта	230	2000	2500	2300

Нэгэ үнеэнһээ дунда зэргээр һү һаалгын показательнууд үнеэдэй бүхы тоо толгойһоо, тиихэдээ колхозуудта 75-һаа, совхозуудта 100-һаа үсөөн бэшэ үнеэдһээ, бригадирнуудта даалгагдаһан 50-һаа үсөөн бэшэ үнеэдһээ, гараар һаахадаа һаалишадта даалгагдаһан 8-һаа үсөөн бэшэ үнеэдһээ, механическаар һаахадаа һаалишадта даалгагдаһан 14-һөө үсөөн бэшэ үнеэдһээ ба малшадта даалгагдаһан 30-һаа үсөөн бэшэ үнеэнһээ абтаһан байха ёһотой.

Энээнһээ үсөөн үнеэтэй колхозууд, совхозууд ба малажалай түрүүшүүл үнеэдэйнгээ бүхы һүрэгһөө гү, али дааһан һүрэг үнеэдһээ тогтоогдоһон показательнуудһаа 50 ба дээшэшье процент һу нэгэ үнеэнһээ һааһанайнгаа түлөө, ганса энэ ушарта, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадуулагдажа шадагдаха байна.

Тугалнуудые түлжүүлгээр. Колхозууд ба совхозууд —100 үнеэд ба гунжад бүхэнһөө 95-һаа үсөөн бэшэ тугал колхозуудта 75-һаа үсөөн бэшэ үнеэдэй һүрэг соо һоо ба совхозуудта 100-һаа үсөөн бэшэ үнеэдэй һүрэг соо һоо абажа түлжүүлхэдэнь, тиихэдээ колхозуудта 6 һара хүрэтэр наһатай тугалай сүүдхэ бүриин амидын шэгнүүрые 600 граммаар, совхозуудта 700 граммаар ба 6-һаа дээшэ һаратай тугалай амидын шэгнүүрые колхозуудта сүүдхэ бүриин 450 граммһаа бага бэшээр, совхозуудта 550 граммһаа бага бэшээр нэмээхэдэнь;

тугалшад — тугалнуудаа бүрин бүтэнөөр харуулһалхадань ба 6 һара хүрэтэр наһатай нэгэ тугалай сүүдхэ бүриин амидын шэгнүүрые колхозуудта дунда зэргээр 650 граммаар, совхозуудта 750 граммаар ба 6 һараһаа дээшэ наһатай тугалай сүүдхэ бүриин амидын шэгнүүрые колхозуудта дунда зэргээр 500 граммһаа бага бэшээр ба совхозуудта 600 граммһаа бага бэшээр нэмээхэдэнь, тиихэдэ 25-һаа үсөөн бэшэ тугал харуулһалһан байхадань.

Эбэртэ бодо малнуудые эдеэ хоолой промышленностиин үлээдэһэнүүд ба бусад тэжээлнүүд дээрэ шахаха ба бэлшээн таргалуулха талаар. Колхозууд ба совхозууд, шахалгын пунктнууд ба бусад ажахынууд — тарган ба дундаһаа дээшэ хүсэтэй энээнһээ үсөөн бэшэ мал гүрэндэ тушааһан ба худалдаһан байхадань: колхозуудта — бэлшээн таргалуулһан 80 толгой гү, али шахаһан 25 толгой мал; совхозуудта —бэлшээн таргалуулһан 200 толгой гү, али шахаһан 100 толгой мал; шахалгын пунктнууд ба мал шахадаг тусхай совхозууд —300-һаа үсөөн бэшэ мал;

малшад ба бригадирнууд —мал бэлшээн таргалуулга ба шахалгаһаа тарган ба дундаһаа дээшэ хүсэтэй малнуудые өөһэдынгөө дааһан малнуудай дундаһаа абаха ябадал хангахадань: малшадай бэлшээн таргалуулһан гү, али шахаһан 30-һаа үсөөн бэшэ ба бригадирнуудай 50-һаа үсөөн бэшэ мал абахадань, тиихэдээ бэлшээн таргалуулгаһаа абтаһан бусад малайнь дундаһаа доошо бэшэ хүсэтэй байхадань.

Хэрбээ фермэдэ ганса бригадын байлаг һаань, бригадир ба малшад фермынгээ хүдэлмэриин показательнуудай ёһоор выставкэдэ хабаадалсажа шадаха байна.

2. ХОНИ ҮСХЭБЭРИЛГӨӨР

Колхозууд ба совхозууд — хони үсхэбэрилгын талаар нимэ показательнуудые туйлахадань:

Районуудай нэрэ	100 гектар тарианай газар, сабщалан ба бэлшээриин бүхэнэй энэ-нһээ бага бэшэ үнеэр бүхы янзын ноохо абахадань (килограммаар): колхозуудта	совхозуудта	гү, али бүхы ажахынуудта 100 эхэ хонин ба түлгэ бүхэнһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, эхэһээнь таһалха болотор түлжүүлхэ зуураа, нарин, нарибтар, шэрүүбтэр ноохотой хонин бүринһөө дунда зэргээр энээнһээ бага бэшэ ноохо хайшалхадань: Нэгэ хониһоо ноохо хайшалалга (килограммаар): Нарин ноохотой хониһоо: колхозуудта	совхозуудта	Нарибтар ноохотой хониһоо: колхозуудта	совхозуудта	Шэрүүбтэр ноохотой хониһоо: колхозуудта	совхозуудта
VI. Сибириин, Дальна Востогой, Казахска ССР-эй зүүн-хойто ба баруун-хойто областьнуудай районууд								
2-дохи группа								
Иркутска, Читын, Кемеровскэ, Тюменскэ, Амурска, Сахалинска, Акмолинско, Актюбинска, Зүүн Казахстанай, Баруун Казахстанай, Кокчетавска, Кустанайска Хойто Казахстанска ба Семипалатинска областьнууд, Приморско ба Хабаровска хизаарнууд, Бурят-Монголой АССР, Тувинска автономно область	0,3	0,5	4,0	4,2	3,5	3,7	3,1	3,3

Колхозууд ба совхозуудта —100 эхэ хонид ба ороондо оруулагдаһан түлгэнүүд бүхэнһөө эды шэнээн хурьгадые абажа түлжүүлхэдэнь: дэгэлэй арһа үгэдэг хонидһоо 210-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, эхэһээнь һалгааха болотор хурьгадай амидын шэгнүүрые дунда зэргээр 15-һаа доошо бэшэ килограммда хүргэхэдэнь; гиссарска хонидһоо 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, эхэһээнь һалгааха болотор хурьгадай амидын шэгнүүрые 35-һаа доошо бэшэ килограммда хүргэхэдэнь; шэрүүн ноохотой бусад хонидһоо 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахадань ба кучугуровска, черкасска, михновско, тушинска, сараджинска үүлтэрнүүдэй нэгэ эхэ хониһоо жэл соо дунда зэргээр 3-һаа бага бэшэ килограмм шэрүүн ноохотой бусад үүлтэрэй эхэ хониһоо 2,6 килограммһаа бага бэшэ ноохо абахадань:

Узбекскэ ССР-эй ба Туркменскэ ССР-эй колхозуудай 100 эхэ хонид ба түлгэнүүд бүхэнһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьгадые (арһынь абахын тула алагдаһан хурьгадые оруулалсан) абажа түлжүүлхэдээ, каракульска хонидһоо 78 процентһээ бага бэшэ, тиихэдэ совхозуудай 86 процентһээ бага бэшэ нэгэдэхи сортын арһа абахадань, бусад республикануud, хизаарнууд ба областьнуудай колхозуудай 60 процентһээ бага бэшэ, тиихэдэ совхозуудай 70 процентһээ бага бэшэ нэгэдэхи сортын хурьганай арһа абахадань.

Дээрэ дурсагдаһан показательнууд Казахска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй, Узбекскэ ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Армянска ССР-эй, Грузинска ССР-эй, Дагестанска АССР-эй, Бурят-Монголой АССР-эй, Ставропольско, Алтайска, ба Красноярска хизаарнуудай, Грозненско, Ростовско, Сталинградска, Саратовска, Крымскэ, Омско, Новосибирскэ, Читын областьнуудай ба Тувинска автономно областиин ажахынуудта хонидой бүхы тоо толгойһоо, тиихэдээ колхозуудта 1000-һаа үсөөн бэшэ хонидһоо ба совхозуудта 2000-һаа үсөөн бэшэ хонидһоо абтаха ёһотой.

Бусад республикануud, хизаарнууд ба областьнуудта энээнһээ бага бэшэ— колхозуудта 300 хонидһоо, совхозуудта 600 хонидһоо, тиихэдэ романовска үүлтэрэй хонидой талаар колхозууд ба совхозуудта 75 эхэ хонидһоо үсөөн бэшэ.

Нарин, нарибтар, шэрүүбтэр ноохотой нэгэ хониһоо дунда зэргээр энээнһээ бага бэшэ ноохо (килограммаар) жэл соо хайшалжа абаһан колхозууд болон совхозуудай ахалагша хонишодто ба тэдэнэй бригадануудай гэшүүдтэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олгохо:

Районуудай нэрэ	Бүхы ажахынуудта 100 эхэ хонин бүхэнһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьгадые эхэнэнь таһалха болотор түлжүүлхэдээ эхэ хонидһоо: колхозуудта	совхозуудта	Хусануудһаа: колхозуудта	совхозуудта	Хонин һүрэгые олошоруулгада хэрэглэгдэхэ залуу хусануудһаа: колхозуудта	совхозуудта	Үсхэбэрилэгдэхын тула худалдаалгаһан түлжүүлэгдэһэн залуу хусануудһаа: колхозуудта	совхозуудта	Залуу хонидһоо (эрэ ба эмэ түлгэнүүдһээ): колхозуудта	совхозуудта	Бусад группын ехэ хонидһоо (эрьенүүд ба бусадһаа): колхозуудта	совхозуудта
VI. Сибириин, Дальна Востогой, Казахска ССР-эй зүүн-хойто ба баруун-хойто областьнуудай районуудта												
2-дохи группа												
Иимэ хони харуулһалхадань:												
Нарин ноохотой	4,2	4,5	8,0	9,0	6,0	7,0	4,2	4,5	3,6	4,0	5,0	5,2
Нарибтар ноохотой	3,6	4,0	6,5	7,0	4,[illegible]	5,0	3,8	4,2	3,0	3,2	4,5	4,8
Шэрүүбтэр ноохотой	3,2	3,5	—	—	—	—	—	—	2,5	2,7	4,0	4,2

Ахалагша хонишод ба тэдэнэй бригадануудай гэшүүд —100 эхэ хонин бүхэнһөө эды шэнээн хурьга абажа түлжүүлхэдэнь: дэгэлэй арһа үгэдэг хонидһоо 220-һоо үсөөн бэшэ хурьга абажа, эхэнэнь һалгааха болотор хурьгадай амидын шэгнүүрые 38-һаа доошо бэшэ килограммда хүргэхэдэнь; шэрүүн ноохотой бусад хонидһоо 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахадань ба кучугуровска, черкасска, михновско, тушинска, сараджинска үүлтэрнүүдэй нэгэ эхэ хониһоо жэл соо дунда зэргээр 3,3 килограммһаа бага бэшэ, шэрүүн ноохотой бусад үүлтэрэй эхэ хониһоо 2,8 килограммһаа бага бэшэ ноохо абахадань; Узбекскэ ССР-эй ба Туркменскэ ССР-эй колхозуудай 100 эхэ хонид ба түлгэнүүд бүхэнһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга (буржагар үһэтэй арһа абахын тула алагдаһан хурьгадые оруулалсан) абажа, эхэнэнь таһалха болотор түлжүүлхэдээ смушкова үүлтэрэй хонидһоо 85 процентһээ бага бэшэ, совхозуудта 90 процентһээ бага бэшэ нэгэдэхи сортын смушкова арһа абахадань. Бусад республикануud, хизаарнууд ба областьнуудта — колхозуудай 100 эхэ хонид ба түлгэнүүд бүхэнһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга (буржагар үһэтэй арһа абахын тула алагдаһан хурьгадые оруулалсан) абажа, эхэнэнь таһалха болотор түлжүүлхэдээ 70-һаа үсөөн бэшэ процент ба совхозуудай 75-һаа үсөөн бэшэ процент нэгэдэхи сортын смушкануудые абахадань.

Дээрэ дурсагдаһан показательнууд Казахска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй, Узбекскэ ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Армянска ССР-эй, Грузинска ССР-эй, Дагестанска АССР-эй, Бурят-Монголой АССР-эй, Ставропольско, Алтайска ба Красноярска хизаарнуудай, Грозненско, Ростовско, Сталинградска, Саратовска, Крымскэ, Омско, Новосибирскэ, Читын областьнуудай ба Тувинска автономно областиин ажахынуудта хонидой бүхы тоо толгойһоо, тиихэдээ колхозуудта 1000-һаа үсөөн бэшэ хонидһоо ба совхозуудта 2000-һаа үсөөн бэшэ хонидһоо абтаха ёһотой.

Нарин, нарибтар, шэрүүбтэр ноохотой нэгэ хониһоо дунда зэргээр энээнһээ бага бэшэ ноохо (килограммаар) жэл соо хайшалжа абаһан колхозууд болон совхозуудай ахалагша хонишодто ба тэдэнэй бригадануудай гэшүүдтэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олгохо:

Районуудай нэрэ	Бүхы ажахынуудта 100 эхэ хонин бүхэнһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьгадые эхэнэнь таһалха болотор түлжүүлхэдээ эхэ хонидһоо: колхозуудта	совхозуудта	Хусануудһаа: колхозуудта	совхозуудта	Хонин һүрэгые олошоруулгада хэрэглэгдэхэ залуу хусануудһаа: колхозуудта	совхозуудта	Үсхэбэрилэгдэхын тула худалдаалгаһан түлжүүлэгдэһэн залуу хусануудһаа: колхозуудта	совхозуудта	Залуу хонидһоо (эрэ ба эмэ түлгэнүүдһээ): колхозуудта	совхозуудта	Бусад группын ехэ хонидһоо (эрьенүүд ба бусадһаа): колхозуудта	совхозуудта
VI. Сибириин, Дальна Востогой, Казахска ССР-эй зүүн-хойто ба баруун-хойто областьнуудай районуудта												
2-дохи группа												
Иимэ хони харуулһалхадань:												
Нарин ноохотой	4,2	4,5	8,0	9,0	6,0	7,0	4,2	4,5	3,6	4,0	5,0	5,2
Нарибтар ноохотой	3,6	4,0	6,5	7,0	4,[illegible]	5,0	3,8	4,2	3,0	3,2	4,5	4,8
Шэрүүбтэр ноохотой	3,2	3,5	—	—	—	—	—	—	2,5	2,7	4,0	4,2

Ахалагша хонишод ба тэдэнэй бригадануудай гэшүүд —100 эхэ хонин бүхэнһөө эды шэнээн хурьга абажа түлжүүлхэдэнь: дэгэлэй арһа үгэдэг хонидһоо 220-һоо үсөөн бэшэ хурьга абажа, эхэнэнь һалгааха болотор хурьгадай амидын шэгнүүрые 38-һаа доошо бэшэ килограммда хүргэхэдэнь; шэрүүн ноохотой бусад хонидһоо 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахадань ба кучугуровска, черкасска, михновско, тушинска, сараджинска үүлтэрнүүдэй нэгэ эхэ хониһоо жэл соо дунда зэргээр 3,3 килограммһаа бага бэшэ, шэрүүн ноохотой бусад үүлтэрэй эхэ хониһоо 2,8 килограммһаа бага бэшэ ноохо абахадань; Узбекскэ ССР-эй ба Туркменскэ ССР-эй колхозуудай 100 эхэ хонид ба түлгэнүүд бүхэнһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга (буржагар үһэтэй арһа абахын тула алагдаһан хурьгадые оруулалсан) абажа, эхэнэнь таһалха болотор түлжүүлхэдээ смушкова үүлтэрэй хонидһоо 85 процентһээ бага бэшэ, совхозуудта 90 процентһээ бага бэшэ нэгэдэхи сортын смушкова арһа абахадань. Бусад республикануud, хизаарнууд ба областьнуудта — колхозуудай 100 эхэ хонид ба түлгэнүүд бүхэнһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга (буржагар үһэтэй арһа абахын тула алагдаһан хурьгадые оруулалсан) абажа, эхэнэнь таһалха болотор түлжүүлхэдээ 70-һаа үсөөн бэшэ процент ба совхозуудай 75-һаа үсөөн бэшэ процент нэгэдэхи сортын смушкануудые абахадань.

Дээрэ дурсагдаһан показательнууд Казахска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй, Узбекскэ ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Армянска ССР-эй, Грузинска ССР-эй, Дагестанска АССР-эй, Бурят-Монголой АССР-эй, Ставропольско, Алтайска, ба Красноярска хизаарнуудай, Грозненско, Ростовско, Сталинградска, Саратовска, Крымскэ, Омско, Новосибирскэ, Читын областьнуудай ба Тувинска автономно областиин ажахынуудта хонидой бүхы тоо толгойһоо, тиихэдээ колхозуудта 1000-

3. ГАХАЙ ҮСХЭБЭРИЛГӨӨР

Поршоонхонуудые түлжүүлгээр. Колхозууд —9 һараһаа үлүүтэй нэгэ эхэ гахайнаа жэл соо дунда зэргээр 16-һаа үсөөн бэшэ поршоонхо, совхозуудта —бүхы эхэ гахайнуудай толгой бүринһөө 20-һоо үсөөн бэшэ поршоонхо абажа түлжүүлхэдэнь, тиихэдээ колхозуудта 20-һоо үсөөн бэшэ ба совхозуудта 60-һаа үсөөн бэшэ эхэ гахайнуудһаа абаһан байхадань;

Гахайшад — колхозуудта дааһан бүхы эхэ гахайнуудайнгаа толгой бүринһөө жэл соогоо 18-һаа үсөөн бэшэ поршоонхо, совхозуудта —22-һоо үсөөн бэшэ поршоонхо абажа түлжүүлхэдэнь, тиихэдээ колхозуудта 8-һаа үсөөн бэшэ ба совхозуудта 10-һаа үсөөн бэшэ эхэ гахайнуудһаа абаһан байхадань.

Гахай шахалгаар. Колхозууд ба совхозууд —100 гектар тарианай газарта жэл соогоо хамтадаа энээнһээ бага бэшэ шэгнүүртэй шахамал гахайнуудые абахадань:

Колхозуудта — 6 центнер, совхозуудта —12 центнер;

гү, али совхозууд —9 һараһаа дээшэ наһатай эхэ гахай бүхэндэ дунда зэргээр 1350 килограммһаа бага бэшэ хүргэхээр гахайн мяха абахадань;

гахай шахалгын бригадануудай гахайшад — колхозуудта нэгэ гахайн һара бүриин амидын шэгнүүрые дунда зэргээр 16 килограммһаа бага бэшээр, совхозуудта 18 килограммһаа бага бэшээр нэмээхэдэнь.

Гахайшад — дунда зэргээр жэл соогоо 75-һаа үсөөн бэшэ поршоонхонуудые харуулһалха зуураа, 4 һараһай болоторнь толгой бүхэнэйнь амидын шэгнүүрые дунда зэргээр 35-һаа доошо бэшэ килограмм болгоходонь.

4. ШУБУУ ҮСХЭБЭРИЛГӨӨР

Колхозууд ба совхозууд —100 гектар тарианай газарта эды шэнээн үндэгэ абахадань гү, али тахяануудһаа эдыһээ үсөөн бэшэ үндэгэ абахадань:

Хойто, Баруун-Хойто ба Зүүн Сибириин районуудта: Карело-Финскэ ССР, Коми АССР, Бурят-Монголой АССР, Архангельска, Вологодско, Калининградска, Ленинградска, Новгородско, Псковско, Иркутска, Читын областьнуудта, Тувинска автономно областьдо ба Красноярска хизаарта — колхозуудта 100 гектар тарианай газарта 1,4 мянган үндэгэ ба совхозуудта —1,8 мянган үндэгэ гү, али колхозуудта үндэгэ үгэдэг үүлтэрэй нэгэ тахяаһаа 80 үндэгэ, нинтэ ашаглалгын үүлтэрэй нэгэ тахяаһаа 70 үндэгэ; совхозуудта үндэгэ үгэдэг үүлтэрэй нэгэ тахяаһаа 100 үндэгэ ба нинтэ ашаглалгын үүлтэрэй нэгэ тахяаһаа 90 үндэгэ абахадань;

гү, али нэгэ шубуунһаа эды шэнээн үндэгэ абахадань:

нугаһануудһаа: нинтэ ашаглалгын үүлтэрэй нугаһанһаа колхозуудта дунда зэргээр —70, совхозуудта 120 үндэгэ; колхозуудта мяханай үүлтэрэй нугаһанһаа дунда зэргээр —55, совхозуудта —80 үндэгэ;

индейкэнүүдһээ: колхозуудта дунда зэргээр индейкэнһээ —35, совхозуудта —45 үндэгэ;

галуунуудһаа: үндэгэ үгэдэг үүлтэрэй галуунһаа колхозуудта дунда зэргээр —20, совхозуудта —35 үндэгэ; бусад үүлтэрнүүдэй галуунһаа колхозуудта —12, совхозуудта —15 үндэгэ.

Үндэгэ абалгын талаар показательнууд үндэгэ үгэдэг шубуудай бүхы тоо толгойһоо, тиихэдээ колхозуудта 750-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 3000-һаа үсөөн бэшэ, шубуунай фабрикануудта 5000-һаа үсөөн бэшэ тахяануудһаа, колхозуудта 450-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 1500-һаа үсөөн бэшэ нугаһанууд-һаа; колхозуудта 250-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 300-һаа үсөөн бэшэ индейкэнүүдһээ, колхозуудта 200-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 300-һаа үсөөн бэшэ галуунуудһаа абтаха ёһотой.

Дальбараануудые түлжүүлгээр. Колхозууд тахяагай —88, совхозууд —90, шубуунай фабриканууд —92 дальбараануудые, колхозууд индюгэй —82, совхозууд—85 дальбараануудые; колхозууд галуунай—88, совхозууд —90 дальбараануудые, колхозууд 3 һаратай болоторнь нугаһанай — 92, совхозууд — 95 дальбараануудые (түлжүүлхын тула абтаһан дальбараануудһаа процентээр) 5 һаратай болоторнь түлжүүлхэдэнь, тиихэ зуураа түлжүүлхын тула абтаһан бүхы дальбараануудһаа, гэбэшье колхозуудта 2000-һаа үсөөн бэшэ, совхозууд ба шубуунай фабрикануудта 20000-һаа үсөөн бэшэ тахяагай дальбараануудһаа, колхозуудта 1000-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 10000-һаа үсөөн бэшэ нугаһанай дальбараануудһаа, колхозуудта 400-һаа үсөөн бэшэ индюгэй гү, али галуунай, совхозуудта 1500-һаа үсөөн бэшэ индюгэй гү, али галуунай дальбараануудһаа иимэ показательнуудые туйлахадань.

Инкубациин талаар. Инкубаторно-шубуу үсхэбэрилгын станциинуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, эдэ станциинуудай инкубациин цехын хүдэлмэрилэгшэд — инкубацида хэһэн тахяагай үндэгэнүүдэй 77 процентһээ үсөөн бэшыень, нугаһанай ба индюгэй үндэгэнүүдэй 65 процентһээ үсөөн бэшыень, галуунай үндэгэнүүдэй 60 процентһээ үсөөн бэшыень дальбараанууд болгожо гаргахадань, тиихэ зуураа бүхы түрэлэй шубуу инкубацилха ба дальбараануудые худалдаха түсэбүүдээ дүүргэхэдэнь;

Шубуушад — колхозууд, совхозууд ба шубуунай фабрикануудта дааһан ехэ шубуудые гү, али дальбараануудые түлжүүлхэ гү, али шубуудһаа ашаг абаха талаар тогтоогдоһон показательнуудые туйлахадань, гэбэшье, колхозуудта 500-һаа үсөөн бэшэ, совхозууд ба шубуунай фабрикануудта 1000-һаа үсөөн бэшэ тахяануудые харуулһалхадаа, колхозуудта 800-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 1000-һаа үсөөн бэшэ ба шубуунай фабрикануудта тахяагай 5000-һаа үсөөн бэшэ дальбараануудые түлжүүлхэдээ, колхозуудта 300-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 1000-һаа үсөөн бэшэ нугаһанууд-ые харуулһалхадаа, колхозуудта 400-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта —1000-һаа үсөөн бэшэ нугаһанай дальбараануудые түлжүүлхэдээ, колхозуудта 200-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта 300-һаа үсөөн бэшэ индейкэнүүдые харуулһалхадаа, колхозуудта — 300-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта — 750-һаа үсөөн бэшэ индейкын дальбараануудые түлжүүлхэдээ, колхозуудта — 100-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта — 300-һаа үсөөн бэшэ галуунуудые харуулһалхадаа, колхозуудта 300-һаа үсөөн бэшэ, совхозуудта —500-һаа үсөөн бэшэ галуунай дальбараануудые түлжүүлхэдээ тогтоогдоһон показательнуудые туйлахадань.

5. АДУУ МОРИ ҮСХЭБЭРИЛГӨӨР

Колхозууд, совхозууд, мориной-товарна фермэнүүд, мориной заводууд — племенной дэбтэртэ (ГПК ба РПК-дэ) бэшэгдэһэн племенной азаргануудһаа байрада байлгажа харуулһалхадаа 100 гүүн бүхэнһөө 84 унага, адуунда ябуулжа харуулһалхадаа 88 унага абажа түлжүүлхэдээ байрада байлгажа [illegible] һалхадаа 40-һөө үсөөн бэшэ ябуулжа харуулһалхадаа [illegible] үсөөн бэшэ гүүдһээ унагадые [illegible] түлжүүлхэдэнь, колхозууд ба [illegible]зуудта хүдэлмэриин моридые [illegible] хүдөө ажахын ба транспорт[illegible] дэлмэринүүдтэ хэрэглэдэг [illegible]дань.

Ахалагша моришод ба адуу[illegible] племенной дэбтэртэ (ГПК ба [illegible]дэ) бэшэгдэһэн племенной [illegible]нуудһаа өөһэдынгөө дааһан [illegible] гүүдһээ 85 процент унагадые [illegible] түлжүүлхэдэнь, моришод [illegible] үсөөн бэшэ гүүдые даажа хар[illegible]ха зуураа, гүүн бүхэнһөө унага[illegible]ка түлжүүлхэдэнь.

Оро үсхэбэрилгөөр. Колхоз[illegible] 100 оро бүхэнһөө 75-һаа үсөөн [illegible] совхозуудай 80-һаа үсөөн бэш[illegible]гал абажа түлжүүлхэдэнь, [illegible] зуураа ой тайгын зонын колхоз[illegible] 350-һаа үсөөн бэшэ, модоо т[illegible] ба тундрын зонын колхозуудт[illegible]даа үсөөн бэшэ оронуудтай [illegible]дань;

Оро үсхэбэрилдэг колхозуу[illegible] совхозуудай адуулгашадай бри[illegible]нуудай түрүүшүүл — колхоз[illegible]эмэ оронуудай тоо толгойһоо [illegible] зэргээр 80 процент түгалнуудые[illegible] хозоороо дунда зэргээр 82 п[illegible]тугалнуудые абахадань, томо[illegible]нуудые бүрин бүтэнөөр харуу[illegible] түсэбөө дүүргэхэдэнь ба совхо[illegible]та — оро үсхэбэрилгэнөө ородо[illegible]дукци гүрэндэ тушааха түсэбөө[illegible]гэхэдэнь.

9. АН ҮСХЭБЭРИЛГӨӨР

Колхозууд ба совхозуудта [illegible]хозуудта жэлэй эхиндэ бии [illegible] 10 эмэ ан бүхэнһөө дунда [illegible] халтар хара үнэгэнэй 30 гүлг[illegible] хозуудта —38 гүлгэ абажа т[illegible]хэдэнь.

Колхознигууд — ан үсхэбэ[illegible]шэд ба совхозуудай хүдэлмэри[illegible] колхозуудта жэлэй эхиндэ бии[illegible]han 10 эмэ ан бүхэнһөө дунда [illegible]гэр халтар хара үнэгэнэй 35 [illegible] совхозуудта —44 гүлгэ абажа [illegible]жүүлхэдэнь.

100 гектар дээрэһээ про[illegible] абалгаар тоолоходо эбэртэ бол[illegible]лай, хонидой, гахай ба шуб[illegible] ашаг абалгын талаар колхоз[illegible]гэжэ тогтоогдоһон показатель[illegible] туйлахадань гү, али нэгэ мал[illegible] шубуун бүхэнһөө ашаг абаха т[illegible] колхозуудта гэжэ тогтоогдоһон [illegible]казательнуудай 85 процентһээ [illegible] бэшыень туйлаһан районуудта [illegible]дөө ажахын Бүхэсоюзна выста[illegible] хабаадалсаха эрхэ олгохо.

Ажаглалта: хэрбээ [illegible] ажахын Бүхэсоюзна выста[illegible] колхозууд ба совхозуудай [illegible] ажалай фермэнүүдэй амяар[illegible] баадалсаха байгаа һаань, [illegible]зуудай фермэнүүдэй ашаг [illegible] талаар показательнууд колхо[illegible]та гэжэ тогтоогдоһон показа[illegible]нуудһаа доошо бэшэ, тиихэдэ[illegible] хозуудай фермэнүүдэй по[illegible]тельнууд совхозуудта гэжэ [illegible]тоогдоһон показательнуудһа[illegible] процент дээгүүр байха ёһото[illegible]жэ тогтоохо.

Малажалай тусхай ажахы[illegible] тус тустаа шэлэн абтажа, [illegible] ажахын Бүхэсоюзна выста[illegible] хабаадалсахын тула табл[illegible] ёһотой.

III

Механизацилга, электрификацилга ба үһанай ажахы

Доро дурсагдаһанһаа доошо бэшэ показательнуудые луйлаһан машинно-тракторна болон тусхай ажал эрхилдэг станциинуудта, заһабаалгын заводуудта, хүдөөгэй электростанциинуудта, үһанай ажахын организациинуудта, механизацилгын, электрификацилгын, үһанай ажахын түрүүшүүлдэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олгохо гэбэл:

1. МАШИННО-ТРАКТОРНА СТАНЦИИНУУД

МТС-үүд — харьяата колхозуудтаа доро дурсагдаһан хүдөө ажахын культурануудай али нэгэнэйнь тарилгын бүхы талмайһаа эды шэнээн ургаса абаха ябадалые хангаһан:

шэнисэ (намарай гү, али хабарай тарилга) — Уралай, Сибириин ба Зүүн-Хойто Казахстанай районуудта — гектар бүриин 15 центнер, үһалагдалаг газар дээрэһээ гектар бүриин 24 центнер.

Ячмень, овёс—17 центнерһээ доошо бэшэ, Сибириин болон Уралай районуудта —16 центнер.

Просо, гречихэ, рис, кукурузаар район райондо эдэ культурануудай талаар тогтоогдомол показательнуудһаа доошо бэшэ байха, тиихэдээ шэнисэ гү, али хара тарианай ургасые түсэбөөр хараалагдаһа[illegible] доошо бэшэ абаһан байха;

Сахарна свёклоор — үһа[illegible] даггүй газар дээрэһээ гектар б[illegible] 200 центнер;

хартаабхаар — хара шоройт[illegible]шэ газартай районуудта гекта[illegible]риин 165 центнерһээ доошо [illegible] центрально-хара шоройтой обл[illegible]нуудай районуудта —150 цен[illegible]урда зүгэй болон Хойто Кав[illegible] районуудта —140 центнер, мун[illegible]шэ районуудта —130 центнер;

овощеэр — ургаса абалгаар т[illegible]тэ даалгабаряа 10 процентһээ [illegible] бэшэ үлүүлэн дүүргээд байгаа [illegible]

Мүн тэрэшэлэн 1953 ондо хар[illegible]ха, капуста, помидор, кукуруза[illegible]ран сэсэг ба клещевинын тар[illegible]хахадһаа доошо бэшые квадр[illegible]гнездовой болон квадратна [illegible]хэһэн, тиигээд 1954 ондо эдэ ку[illegible]рануудай тарилгые бүхы талма[illegible]рээ мүн тиимэ аргаар хэһэн ма[illegible]но-тракторна станциинуудта [illegible] ажахын Бүхэсоюзна выставкэд[illegible] баадалсаха эрхэ олгохо. Тиим[illegible] тракторна элдүүрилгэ хэхэ арг[illegible]гохоор тарилгые нарин нигта[illegible]гэргэхэ, бүхы тарилгые хоёр ш[illegible]лээр хэхэ, түсэбөөр хараалагдаһ[illegible]һаа доошо бэшэ ургаса абаха [illegible]далые хангаһан байха.

(Үргэлжэлынь 3-дахи нюурас[illegible])

Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитедэй тогтоолhоо

1952—1953 онуудай худэлмэриин дунда зэргын дүнгүүдээр 1954 ондо ба 1954 оной худэлмэриин дүнгүүдээр 1955 ондо худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые шэлэн олохо показательнууд ба условинууд тухай

(Түгэсхэл)

...жалай ашаг шэмэ абалгын талаар

...ата колхозуудтаа малажа...шаг шэмэ абалгые тус райондо ...домол показателиие 10 про... үлүүлэн гараhан машинно...рна станцинуудта болон тус...ал эрхилдэг станцинуудта хү...ахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ...алсаха эрхэ олгохо.

...э газар элдүүрилгэ. Шэнээр ...аhан газарайнь талмай 700 ...hаа доошо бэшэ байжа ашаг...ан шэнэ газар дээрэhээ худөө...ын культурануудай ургасые тү... хараалагдаhанhаа 30 про...үрэтэр үлүү ехээр абаад бай...онь, харьяата колхозуудтаа ...газар ашаглаха түсэбөө дүүр... машинно-тракторна станци...т худөө ажахын Бүхэсоюзна ...кэдэ хабаадалсаха эрхэ олго...

...ээр ашаглагдаhан газар дээ... ургасые колхоз доторoо түсэ... харааалгдаhанhаа 30 процент ...эр дээшэлүүлhэн ба ерэхэ жэл...рилга хэхэн тулада эунай бо...ммарай пар хахалха түсэбөө ...эхэ ябадалые хангаhан МТС- бригадануудта ба отрядуудта ...выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ ...о.

...лажал дээрэхи ажал ехэтэй хү...рөөнүүдые механизацилгын та...

...олхозуудта үбhэ сабшаха, тар... ба бухаллаха худэлмэринүү...80 процент хүрэтэр, үбhэ сомол...—65 процент хүрэтэр, силос та...ые —75 процент хүрэтэр, силос...ультурануудай болон тэжээлэй ...лодуудай тарилгые ба ряд ...ндын элдүүрилгые 95 процент ...эр, комбайнуудаар хуряагда...талмай дээрэhээ соломо суг...гые болон сомолгые 70 процент ...эр механизацилhан, мүн ...ата колхозуудтаа тэжээл 5эл... түсэбөө дүүргэхэ ябадалые ...hан машинно-тракторна стан...удта худөө ажахын Бүхэсоюзна ...вкэдэ хабаадалсаха эрхэ олго...

...ө баhа колхозуудтай баталагда... договорнуудаар хараалагдаhан ...рнуудта малажалай ажал ехэ...удэлмэринүүдые механизацил... талаар тогтоогдомол түсэбөө ...hэн машинно-тракторна стан...удта худөө ажахын Бүхэсоюзна ...вкэдэ хабаадалсаха эрхэ олго...

...ССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ...ИНИСТЕРСТВЫН БОЛОН ...ССР-эй СОВХОЗУУДАЙ МИНИСТЕРСТВЫН ...ИТАЛЬНА ЗАhАБАРИЛГЫН ЗАВОДУУД БА МАСТЕРСКОЙНУУД

...довой болон товарна продук... талаар, тэрэ тоодо хэрэгсэлнүү... түтэхэ тогтоогдомол номенкла... талаар МТС-үүдэй, совхозуу... тракторна ба комбайнова мо...удые, автомобильнуудые, узел...ые, агрегадуудые заhабарилха ...а жэлэйнгээ түсэбүүдые үлүү...үүргэhэн, ажалай бүтээсые 10 ...ентhээ доошо бэшээр дээшэ...эн капитальна заhабарилгын ...уд болон мастерскойнууд бо... Тинхэдээ тэдэнэр предприяти...нь ашаглай олзотойгоор худэл...металл, түлишэ, электроэнерги ...лдаг ба продукциин түсэбтэ ...ь үные 10 процентhээ бага бэ... химдаруулха зуураа, бүтээн ...жа байhан хэрэгсэлнүүдэй бо...hабарилжа байhан моторнуу...зелнуудай, агрегадуудай ба ...элгэнүүдэй үндэр дээдэ шэ...1 байха, мүн тэрэшэлэн бай...арилга хэхэ түсэбөө дүүргээд, ...объектнүүдые ашаглалгада үгэ...йха.

...лай нормонуудые саг үргэлжэ ...роцентhээ доошо бэшэ үлүүлэн ...жэ, продукцияа hайн шанар...эр бүтээн гаргажа байдаг ка...льна заhабарилгын заводуудай, ...рскойнуудай, мүн машинно...рна мастерскойнуудай худэл...ээд.

3. ХУДӨӨ АЖАХЫЕ МЕХАНИЗАЦИЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

...С-үүдэй болон совхозуудай ...ористнууд ба тракторна брига...дай бригадирнууд — хэрбээ ...рна бригада нэгэ гү, али нэгэ ...таряанажалай бригадануудые ...даг байгаа hаань таряанажа... бригадануудай бригадирнуудта ...гдомол гол ороohото культура...ай гү, али түрүү техническэ ...ануудай ургаса абалгые гуй...ха гэхэ гү, али хэрбээ тракторна ...да колхозые гү, али совхозые ...нь хангадаг байгаа hаань кол... совхоздо тогтоогдомол ургаса ...гые туйлаhан гү. али хэрбээ ...рна бригада совхозой отделе... хангадаг байгаа hаань, тэрэ отделенидэ тогтоогдомол ургаса абалгые туйлаhан байха.

Тарла хуряадаг комбайнуудай комбайнернууд ба тэдэнэй туhалагшанар — «Коммунар» ба С-4 самоходно комбайнаар 20 үдэр соо хуряаhан талмай дээрэhээ ороohото культурануудай тарла болон тоhото культурануудай үрэhэ 4500 центнер доошо бэшэ сохижо гэлтэгүй hайн шанартай хуряалга хэhэн, мүн баhа Уралай болон Сибириин хара шоройтой бэшэ газартай районуудта, модотой ба модото тала газартай районуудта 3 мянган центнерhээ доошо бэшэ; «Сталинец-1» ба «Сталинец-6» комбайнуудаар ороohото культурануудай тарла болон тоhото культурануудай үрэhэ 6 мянган центнерhээ доошо бэшэ, тиихэдэ Уралай болон Сибириин модото ба модото тала газартай районуудта 4 мянган центнерhээ доошо бэшэ, хара шоройтой бэшэ газартай районуудта 3600 центнерhээ доошо бэшэ тарла сохихо ябадалые хангаhан байха.

Хоёр комбайн шаттагалаад худэлмэрилдэг комбайнернуудта болон тэдэнэй туhалагшанарта эдэ показательнууд 80 процент хүрэтэр дээшэлүүлэгдэхэ юм.

—КОК—2 ба ККР—2 гэжэ хартаабха хуряадаг комбайнуудай комбайнернууд—хорин үдэр соо 80 гектарhаа доошо бэшэ газар дээрэхи хартаабха малтажа абаха ябадалые хангаhан байха.

Хлопок хурладаг машинануудай механигууд-жолоошод. Түрүүшын ба хоёрдохи суглуулгын үедэ хлопок хуряадаг нэгэ рядна машинануудаар сезон соо, гэбэшье 35 үдэрhөө удаан бэшэ саг соо 750 центнер хлопок-сырец хуряаhан, мүн баhа хлопок хуряадаг хоёр рядна машинануудаар 1200 центнерhээ доошо бэшэ хлопок-сырец хуряаhан байха.

Молотилкануудай машинистнууд. Сезон соо, гэбэшье 50 үдэрhөө удаан бэшэ саг соо, МК—1100 болон МС—1100 молотилкаар 1000 тоннohоо доошо бэшэ, мүн МО—900 болон БДО—31 молотилкануудаар 700 тоннohоо доошо бэшэ ороohо сохихон байха.

Сенокссилкануудай машинистнууд. Худэлмэриин 20 үдэр соо КС—10 сенокосилкаар 650 гектарhаа доошо бэшэ, ШК—2 сенокосилкаар гурбан брусна КТ—6 болон комплектнэ сенокосилкануудаар (нэгэниинь КН—2, 1 ба хоёрынь КП-2, 1) 400 гектарhаа доошо бэшэ үбhэ эрхим hайн шанартайгаар сабшаhан байха.

Льнотеребильщигүүд. Сезон соо гэбэшье 12 үдэрhөө удаан бэшэ саг соо льнокомбайнаар 65 гектарhаа доошо бэшэ, ЛТ—7 льнотеребилкээр 80 гектарhаа доошо бэшэ, ВНИИЛ—5 льнотеребилкээр 55 гектарhаа доошо бэшэ эрхим hайн шанартайгаар улhа хуряаhан байха.

Ашаанай автомобильнуудай шофёрнууд —Ашаа шэрэлгын айхабтар ехэ байдаг үедэ (июнь—октябрь hаранууд) дунда жэшээгээр 30 календарhа үдэр бүхэндэ доро дурсагдаhанhаа доошо бэшэ ашаа шэрэжэ ашаа шэрэлгээр жэлэйнгээ түсэбые дүүргэhэн байха юм гэбэл.

ЗИС—150 автомобиляар . . . . 8700 тонно километр
ЗИС—5 автомобиляар . . . . 7500 тонно километр
ГАЗ—51 автомобиляар . . . . 5000 тонно километр
ГАЗ—АА автомобиляар . . . . 3750 тонно километр

Тиихэдээ тэдэчэр жэл соо гаргашалха нормohоо үлүүгээр нефтепродуктнуудые гаргашалаагүй байха, авторезиные хэрэглэхэ болзорые тогтоогдомол нормohоо гадуур 25 процентhээ доошо бэшээр hунааhан, заhабарилгын хоорондо ябахаар тогтоогдомол нормohоо гадуур ГАЗ—АА автомобилиие капитальна заhабарилгагүйгөөр ябалгые 5 мянган километрhээ доошо бэшээр, ЗИС—5 автомобилиие 10 мянган километрhээ доошо бэшээр, ГАЗ—51 болон ЗИС—150 автомобильнуудые 7500 километрhээ доошо бэшээр ябуулhан, мүн тэрэшэлэн ашаа шэрэлгын бүхы үе соо автомобильнуудые техническэ талаарнь онсо hайнаар абажа ябаhан байха.

Бензин шэрэдэг автомашинануудэ дээрэ худэлмэрилдэг шофёрнуудта эдэ показательнууд 25 процент хүрэтэр доошолуулагдаха болоно.

Тракторна силосорезкэнүүдые хангадаг трактористнууд—РКС—12 силосорезкээр 1500 тоннohоо доошо бэшэ ба РСС—6 силосорезкээр мянган тоннohоо доошо бэшэ силос сезон соо хэршэжэ силосны барилганууда хэгдэжэ дараха ябадалые хангаhан байха.

Электрохайшалалгын агрегадуудай начальнигууд, инструкторнуудаладчигууд, хайшануудые хурсадхагшад. Сезон соо, гэбэшье 15 худэлмэриин үдэрhөө удаан бэшэ саг соо, РСА — 12 агрегадаар 7 мянган толгойhоо доошо бэшэ нарин ноohото болон нарибтар ноohото хонидые гү, али 10 мянган толгойhоо доошо бэшэ шэрүүн ба шэрүүбтэр ноohотой хонидые хайшалха ябадалые хангаhан, ноohо хайшалагшад 650-hаа үсөөн бэшэ нарин ба нарибтар ноohотой хонидые гү, али 900 толгойhоо доошо бэшэ шэрүүн гү, али шэрүүбтэр ноohотой хонидые хайшалжа, хони хайшалалгын түсэбые дүүргэhэн байха:

хартаабха hуулгадаг СКГ—4 гэжэ 4 рядна квадратно гнездовой машинануудай машинистнууд —тарилгын бүхы талмайе хоёр шэглэлтэйгээр тракторна культиваторнуудаар элдүүрилхэ арга олгожо, худэлмэреэ шанар hайнтайгаар нарин нигтаар хэжэ, 20 үдэр соо 120 гектарhаа доошо бэшэ хартаабха hуулгаха ябадалые хангаhан байха.

Квадратна аргаар рассада hуулгадаг СРН—4 гэжэ рассада hуулгадаг машинануудай машинистнууд— тарилгын бүхы талмайе хоёр шэглэлтэйгээр тракторна культиваторнуудаар элдүүрилхэ арга олгожо, худэлмэреэ шанар hайнтайгаар ба нарин нигтаар хэжэ, рассада hуулгадаг горшоогхонууд соо ургуулагдаhан капустын, помидорнуудай болон бусад овощной культурануудай рассадые 15 үдэр соо 25 гектарhаа доошо бэшэ hуулгаха ябадалые хангаhан байха.

ВИМ тухеэрэлгэтэй СШ—6А гэжэ квадратно-гнездовой сеялкэнүүдэй машинистнууд—тарилгын бүхы талмайе хоёр шэглэлтэйгээр тракторна культиваторнуудаар элдүүрилхэ арга олгожо худэлмэреэ hайн шанартайгаар ба нарин нигтаар хэжэ, 15 үдэр соо 175 гектарhаа доошо бэшэ наран сэсэг, кукуруза, клещевинэ гэхэ мэтын пропашной культурануудай тарилгые хангаhан байха. Бусад шэнэ шэнэ худөө ажахын орёо оньhото машинануудаар дээрэ худэлмэриллдэг машинистнуудта болон бусад худэлмэришэдтэ Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олгохын тулада хартаабха, овощь, техническэ культурануудые ургуулха, тэжээл бэлэдхэхэ ба бусад худэлмэринүүдые хэhэн үйлэдбэриин эрхим показательнуудай ёhоор ами амяарынь шэлэн олохо байна.

Машинно-тракторна болон тусхай ажал эрхилдэг станцинуудай ба совхозуудай нефтиин ажахые даагшанар—нефтепродуктнуудые хаhа саг соонь зөөжэ асараад, тэдэниие hайнаар табижа үгэжэ, хадагалжа байhан, хэрэглэгдэhэн тоhоной 30 процентhээ доошо бэшые суглуулжа hэльбэhэн, мүн тэрээнэй 60 процентhээ доошо бэшые регенерированнэ тоhон болгоhон, горючые ба түрхихэ тоhонуудые бригадануудта саг болзор соонь абаашаагүйн шалтагаанаар тракторнуудые, комбайнуудые, автомобильнуудые байлгаагүй байха.

4. ХУДӨӨГЭЙ ЭЛЕКТРОСТАНЦИНУУД БА АШАГЛАЛГЫН ОТДЕЛЕНИНҮҮД

Электростанцинууд ба ашаглалгын отделенинүүд—бүхы дээрээ үгтэhэн электроэнергиин 60 процентhээ доошо бэшыень худөө ажахыда үйлэдбэриин зорилгоор хэрэглэжэ, электродвигательнүүдэй болон бусад үйлэдбэриин токоприемнигуудай холбогдомол хүсые электростанци дээрэхи гү, али ашаглалгын отделенидэ байгаа худэлмэриин агрегадуудай тогтоогдомол хүсэ шадалhаа 150 процентhээ дээшэлүүлhэн, мүн тэрэшэлэн электроэнерги гаргаха түсэбөө 10 процентhээ доошо бэшээр үлүүлэн дүүргэhэн, электроэнергиин өөрынь үные 5 процентhээ доошо бэшээр химдаруулха ябадалые хангаhан байха.

Станционно ба линейнэ электромонтёрнууд—түхеэрэлгын болон электросетьнүүдэй текущи заhабарилга хэхэ болзорые 40 процентhээ доошо бэшээр хороожо, hайн ба эрхим шанартай байлгаhан, өөhэдынгөө харьяата электросетьнүүд ба электроустановконууд дээрэ эбдэрхэ ябадалые огто гаргадаггүй байха.

Худэлмэри бүтээгшэд, мастернууд ба десятнигууд — худөөгэй шэнэ электростанцинуудай, трансформаторна подстанцинуудай болон электросетьнүүдэй барилгын болзорнуудые хороохо ябадалые хангаhан, сметнэ сэндэ орходоо худэлмэриин өөрынь үные гурбан процентhээ бага бэшээр химдаруулжа, барилгын монтажна худэлмэринүүдые hайн ба эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушааhан байха.

Барилгын ба монтажна худэлмэришэд—ажалайнгаа нормые 40 процентhээ доошо бэшээр үлүүлэн дүүргэжэ, худэлмэреэ hайн ба эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушааhан байха.

5. УhАНАЙ АЖАХЫН ТАЛААР

Уhалууриин системэнүүдэй болон каналнуудай управленинүүд—баталагдаhан түсэбэй болон договорнуудай ёhоор колхозуудта ба совхозуудта уhа таhалгаряагүйгөөр үгэхэ ябадалые хангаhан, колхозууд хоорондын уhалууриин каналнуудай ашаглай hайнаар худэлхэ коэфициентые 0,75-hаа доошо бэшэ болгоhон, уhалууриин сетиие сэбэрлэхэ түсэбөө, гидротехническэ барилганууда заhабарилгын, гидрометрическэ постнуудай заhабарилгын болон барилгын түсэбые дүүргэhэн, ашаглалгын хэмжээ-ябуулганууда жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн, сметнэ сэндэ орходоо худэлмэриин өөрынь үные 5 процентhээ доошо бэшээр химдаруулhан байха.

Уhа хатаалгын системэнүүдэй управленинүүд—ажахынуудай хоорондын ба ажахы доторой уhа хатаалгын сетиие сэбэрлэхэ, заhабарилха худэлмэриин түсэбые, мүн хатаалгын каналнуудые сэбэрлэхэ болон капитальна заhабарилга хэхэ тушаа шорой малтаха механизированнэ худэлмэриин түсэбые хатаалгын сеть дээрэ уhа бүлэжэ гаргадаг станцинуудые, гидротехническэ болон бусад барилганууде hэльбэн заhаха түсэбөө дүүргэhэн, каналнуудые болон барилганууде сэбэрлэхэ ба hэльбэн заhаха худэлмэриин өөрынь үные сметнэ сэнhээ 5 процентhээ бага бэшээр химдаруулжа худэлмэреэ эрхим hайнаар дүүргэхэ ябадалые хангаhан байха.

Уhанай ажахын барилгын управленинүүд, трестнүүд ба конторонууд — худэлмэриин хэмжээе, үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглаха, байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулха, гол барилгын механизмууд дээрэ үйлэдбэрилгые хангаха худэлмэринүүдэй комплексно механизацилга болон техникэ нэбтэрүүлгэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ ба худэлмэриин сэнгые химдаруулга гэхэ мэтын гол показательнуудай талаар капитальна барилгын жэлэй түсэбые эрхим hайн шанартайгаар дүүргэхэ ябадалые хангаhан байха.

Проектно-шэнжэлэлгын институдууд, тэдэнэй филиалнууд ба проектно-шэнжэлэлгын конторонууд—проектно даалгабринуудай болон техническэ проектнүүдэй зохёолгые тогтоогдомол болзор соонь үндэр дээдэ шанартайгаар хэжэ хангаhан, барилгын үнэ сэнгые техническэ проектнүүд соо химдаруулhан, проектнүүд соогоо барилгын худэлмэринүүдэй шэнэ шэнэ техникые ба шэнэ янзын конструкцинуудые нэбтэрүүлхэ ябадалые хангаhан байха.

IV

Худөө ажахын бусад hалбаринууд

Торгоной ажахын талаар, зүты үсхэбэрилгөөр ба загаhа үсхэбэрилгөөр доро дурсагдаhанhаа бага бэшэ показательнуудые туйлаhан колхозуудта, совхозууд болон бусад ажахынуудта Бүхэсоюзна худөө ажахын выставкэдэ хабаадаха эрхэ олгохо:

2. ЗҮГЫ ҮСХЭБЭРИЛГЫН ТАЛААР

Колхозууд, совхозууд болон пасеканууда, хэрбээ тогтоогдоhон нормын ёhоор тэжээлэй запасуудаар зүгынүүдэй бүлэнүүдые хангаад, — үбэлжэhэн зүгынүүдэй бүлэ бүхэндэ энээнhээ доошо бэшэ мёд ба воско абаад байхадань: бусад республикануд, хизаарнууд болон областьнуудта—50 килограммhаа доошо бэшэ мёд, мүн 50-hаа доошо бэшэ зүгын бүлэнүүдтэй ба худөө ажахын культурануудые үрэжүүлгэдэ зүгынүүдые хэрэглээд байбал — 0,8 килограмм воско.

Колхозно болон совхозно пасеканууда түрүүшүүл-зүгышэдтэ — тэдэнэртэ даалгагдаhан зүгынүүдэй бүлэ бүхэнhөө колхозууд, совхозууд, болон пасеканууда тогтоогдоhон показательнуудта орходоо 10 процентээр үлүү мёд болон воско абахадань худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олгохо.

3. ЗАГАhА ҮСХЭБЭРИЛГЫН ТАЛААР

Колхоздоо 75 хүнhөө доошо бэшэ загаhашадтай загаhа барилгын колхозуудта—гүрэндэ загаhа тушаалгынгаа жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэдэнь, мүн нэгэ загаhашан бүхэнэй жэл соо энээнhээ доошо бэшэ загаhа барилгые (үнэтэ үүлтэртэ оруулан тоолобол) туйлахадань: Охотско эрье шадархи ба Камчаткын уhануудта 600 центнер; Сахалинай, Курильска аралнуудай уhануудта, Балтийска далайда (Калининградска область дотор) 300 центнер, Каспийска, Азовско, Хара, Аральска, Баренцова ба Сагаан далайнуудта, Финскэ заливта, Балтийска далайда (Латвийска ССР, Эстонско ССР ба Литовско ССР дотор), Балхаш нуурта, Приморско хизаарай, Нижне Амурай уhануудта, Лена ба Обь мүрэнүүдэй адагуудта, мүн бусад уhануудта 150 центнер.

Загаhа барилгын колхозуудай бригадирнуудта — колхозуудта тогтоогдоhон показательнуудта орходоо 50 процентээр үлүү ехэ загаhа барилгые туйлахадань.

V

Хахалагдаhан нэгэ гектар газар, сад, нуга ба бэлшээриин газарhаа (холын бэлшээридэхи малажалда хэрэглэгдэхэ газарые хараадаа абангүйгөөр) доход абалгынгаа показателяар колхозуудай хабаадалга тухай

Районоороо колхозуудай дунда зэргээр абаhан доходто орходоо нэгэ гектар газар бүхэндэ хоёр дахин ехэ мүнгэн доход абаhан ба мүн энээнhээ доошо бэшэ доход абаhан колхозуудта худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олгохо:

буйлуулхын тулада городской болон промышленна центрнүүдтэ ба заводуудта hу тушаадаг hүнэй малажалай районуудта — 2000 түхэриг;

уhалагдадаггүй свёкло тарилгын, хүгжэнги хартаабха ба овошь тарилгын районуудта, мүн консервнэ заводуудай зононуудта, тэрэшэлэн бэлшээн таргалуулха үхэр малай ба хүгжэнги хони үсхэбэрилгын районуудта — 1500 түхэриг;

бусад районуудта—1000 түхэриг

VI

Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые шэлэн олохо гурим

1. Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые шэлэн олохо иимэ гурим байгуулха:

а) тогтоогдоhон показательнуудые туйлаhан, СССР-эй Худөө ажахын министерствын системэдэ ороhон колхозууд, машинно-тракторна болон тусхай станцинууд, лесхозууд, капитальна заhабарилгын район хоорондын мастерскойнууд ба заhабарилгын заводууд, худөөгэй электростанцинууд, малажалай колхозно фермэнүүд, селекционно болон туршалгын станцинууд, худөө ажахын hуралсалай газарнууд, ажахынууд болон организацинууд, заагдаhан ажахынууд болон организацинуудай хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд, түрүүшүүл болон мэргэжэлтэд худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха хүсэлэнтэй байhан тухай мэдүүлгые ажаhуужа байhан ба худэлмэрилжэ байhан газартаа, шалгаха ба шухала хэрэгтэй документацинуудые зохёохо уялгатай байhан республикануудай худөө ажахын министерствонүүдтэ (областной илгаагүй байhан газарта), хизаарай, областной худөө ажахын управленинүүдтэ ба ажалшадай депутадуудай районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ үгэхэ.

б) тогтоогдоhон показательнуудые туйлаhан, СССР-эй Совхозуудай министерствын системэдэ ба бусад министерствонүүд болон ведомственүүдэй системэдэ ороhон совхозуудэ, совхозно малажалай фермэнүүд, мориной заводууд, бусад ажахынууд, предприятинууд, организацинууд, худөө ажахын хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд, түрүүшүүл болон мэргэжэлтэд худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха хүсэлэнтэй байhан тухай мэдүүлгээ ажаhуужа ба худэлмэрилжэ байhан газартаа, показательнуудые шалгаха ба шухала документацинуудые зохёохо уялгатай байhан республикануудай Министрнүүдэй Советүүдтэ (областной илгаагүй байhан газарта), өөрынгөө министерствонүүд, ведомственүүд болон тэдэнэрэй нютагай органуудаар дамжуулан ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной ба районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ үгэхэ;

в) худөөгэй районууд худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадахын тула республикануудай Министрнүүдэй Советүүдээр, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр табигдаха.

2. **Ажалшадай депутадуудай** районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха кандидадууд тухай материалнуудые хаража үзөөд иимэ газарнуудта эльгээхэ гэбэл:

а) СССР-эй Худөө ажахын министерствын системээр кандидадууд тухай материалнуудые—ороhон материалнуудые хаража үзэхэ ба тэдэ материалнуудаа республикануудай Министрнүүдэй Советүүдтэ (областной илгаагүй байhан газарта), ажалшадай депутадуудай областной, хизаарай гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ эльгээхэ уялгатай байhан республикын Худөө ажахын министерствода (областной илгаагүй байhан газарта), хизаарай, областной худөө ажахын управленинүүдтэ;

б) бусад системэнүүдэй талаар кандидадууд тухай материалнуудые — республикануудай Министрнүүдэй Советүүдтэ (областной илгаагүй байhан газарта) ажалшадай депутадуудай областной, хизаарай гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ.

3. Республикануудай Министрнүүдэй Советүүд (областной илгаагүй газарта), ажалшадай депутадуудай Советүүдэй хизаарай, областной гүйсэдхэхэ комитедүүд худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха кандидадууд тухай материалнуудые, тэрэшэлэн тэдэнэрэй мэдэлдэ байhан промышленна предприятинууд болон научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай талаар материалнуудые, мүн эдэ предприятинууд болон эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэд тухай материалнуудые СССР-эй министерствонүүд выставкын Главна комитедтэ сэхэ эльгээхэ.

СССР-эй Науканууда академи ба В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ худөө ажахын науканууда Бүхэсоюзна академи өөhэдынгөө научно-шэнжэлэлгын институдуудай талаар материалнуудые, тэрэшэлэн эдэ академинүүд ба институдуудай худэлмэрилэгшэд тухай материалнуудые худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитедтэ сэхэ эльгээхэ.

Союзна республикануудай Науканууда академинүүд өөhэдынгөө научно-шэнжэлэлгын институдуудай талаар материалнуудые, тэрэшэлэн эдэ академинүүд болон институдуудай худэлмэрилэгшэд тухай материалнуудые союзна республикануудай Министрнүүдэй Советүүдээр дамжуулан худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитедтэ эльгээхэ.

Ажаглалта: Республикын, хизаарай, областиин территори дээрэ байhан өөhэдынгөө мэдэлэй организацинуудай худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха кандидадууд тухай материалнуудые союзна Министерствонүүд, СССР-эй Науканууда академи, В. И. Леничэй нэрэмжэтэ худөө ажахын науканууда Бүхэсоюзна академи, союзна республикануудай Науканууда академинүүд союзна республикануудай Министрнүүдэй Советүүдтэй гү, али ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной гүйсэдхэхэ комитедүүдтэй уридшалан зүбшэхэ ёhотой.

5. Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитет выставкэдэ хабаадагшадые баталха тухай өөрынгөө абаhан шиндхэбэриие Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитедэй шиндхэбэри тухайда кандидадуудтаа мэдэсэжэ байдаг зохихо республикануудай Министрнүүдэй Советүүдтэ, ажалшадай депутадуудай областной, хизаарай гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ, тэрэшэлэн союзна Министерствонүүд болон ведомственүүдтэ мэдэсэнэ.

Худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна комитет.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ИНДО-ХИТАДТАХИ БАЙДАЛЫЕ ЭБЭЙ ЁҺООР ГУРИМШУУЛГАДА ЭСЭРГҮҮ ЯБУУЛГАНУУДЫЕ США ХЭНЭ

Һүүлэй үедэ Холбоото Штадууудай дипломатическа ба сэрэгэй нюурнууд Индо-Хитадтахи дайе үргэдхэхын түлөө кампаниие эли бодоор шангадхана. «Индо-Хитадтахи байлдаанда США-гэй сэхэ хамааралсалгые зүбшөөхыень американска олониитые баадхахын» тулада энэ кампани ябуулагдана гэжэ французска «Комба» газетэ тэмдэглэнэ. Иимэ хамааралга хэхын тулада «хэдэ хэдэн үгэ хэлэлгэнүүдые ба мэдүүлгэнүүдые» бэлэдхэжэ байһан гүрэнэй секретарь Даллесай онсо эдэбхитэйгээр ябуулга хэжэ байһанда Рейтер агентствын вашингтонско корреспондент анхарал хандуулна. Хариин хэблэлэй ньюйоркско клуб соо мартын 29-дэ Даллес үгэ хэлээ. Индо-Хитадтахи дайнда американска хамааралгые зүбтүүлхые эрмэлзэн тэрэ хадаа вьетнамска арадта эсэргүүгээр «нэгэдэмэл ябуулга хэхые» уряалһан байна. «Нэгэдэмэл ябуулга хэхэ» шухала байһан тухай палатын гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин апрелиин 5-да болоһон заседани дээрэ Даллес дахин мэдүүлээ.

Иимэрхүү мэдүүлгэнүүд юундэ хэгдэнэб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ американска зонхилхы нюурнууд Индо-Хитадтахи дайе Франциин үргэлжэлүүлжэ шадаха ба тэрэниие үргэлжэлүүлхые хүсэхэ байһандань эли гэгдэггүй байна. «Индо-Хитадтахи французска командованиие һэлгэхын тулада американска сэрэгэй стратегүүд элдэб түсэбүүдые үнинэй хаража үзэдэг болоһониинь хэндэшье эли болонхой». Французска командованиин тэндэ үгы байһан ушарта Индо-Хитадта дайе үргэлжэлүүлхэ арга олгохо, түсэбүүдэй мүнөө зохёогдожо байһаниинь дахин эли боложо байна. Энэ хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациар гү, али ямар нэгэн хамаатай оронуудай бүлэглэлнүүдые байгуулха аргаар тулалдаае интернационализацилха һэдэлгэнүүдые гаргалгада хүргэжэ болохо байна» гэжэ «Крисчен сайенс монитор» газетэ бэшэнэ.

«Мэдэл дороһоо байлгаһаа гаршажа болохоор хүсэнүүдэй ама татаха, тэдэниие бүхөөр, үгэ дууламгайгаар ба хиналта дороо барижа байха» зорилгоор Даллес үгэнүүдые хэлэнэ гэжэ «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ онсо тэмдэглэнэ. «Яаба хээбэшье Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоохые хүсэдэг бүлэг хүнүүд Францида бии байна. Теэд Женевскэ зүблөөе үшөө эхилээдүйдэнь таһалдуулхаар бэлэн байһан бүлэг хүнүүд США-да бии» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Индо-Хитадай проблемые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө хүсэтэ хүдэлөөнэй Францида дэлгэрһэн дээрэһээ Вашингтондоехэ сошордолго болоо. США-гэй зонхилхы нюурнууд Женевскэ зүблөөн Индо-Хитадта гуримшуулгада хүргэжэ болохо гэжэ айдаг байна. Энээнтэй дашарамдуулан Юнайтед Пресс агентствын вашингтонско корреспондент Вильсоной һаяын мэдээсэлые һануулбал таатай байна. Женевскэ зүблөөн дээрэ США-гэй зорилго юуб гэхэдэ, «Индо-Хитадта эблэрэлгэ баталха тухай үгээ ойлголсолгодонь Францида һаад ушаруулха ябадал болоно» гэжэ тэрэ сэхэ мэдүүлһэн байна.

Тиихэтэй хамта Индо-Хитадта французска сэрэгүүдэй диилдэлгэ «европейскэ арми» байгуулха ябадалда бэрхэшээл ушаруулжа болохо гэжэ Вашингтондо айдаг боложо байнхай. Диен-Биен-Фу шадарай райондо боложо байһан байлдаан тухай «Нью-Йорк-Таймс» газетэ иигэжэ бэшэнэ. Французуудые энэ хэрэмэй илажа болохо байһан ябадал «США-гэй правительствын мүнөө үедэ Баруун Европодо гол зорилго болгон табижа байһан европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договорые французуудай ратификацилха ябадалые бүри унжагайруулжа болохо юм.

Индо-Хитадтахи дайе болюулхые американска агрессивнэ нюурнуудай хүсэдэггүй, харин тэрэниие үргэдхэхые хүсэдэг байһые баримтанууд гэршэлнэ. Энээнтэй дашарамдуулан американска пропаганда хадаа Женевскэ зүблөөе мүнөөнһөө абаад урагшагүйдүүлхэ гэжэ оролдоно. «Французуудай Женевскэ зүблөөе найдамтайгаар хүлеэжэ байхадань, американецууд тэрээнһээ түбэгшөөн айна» гэжэ «Манчестер Гардиан» гэжэ англійска газетэ бэшэнэ. США-гэй айжа байһан ябадал юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, Индо-Хитадай проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ замууд Женевэдэ олдожо болохо байна, юуб гэхэдэ, энээниие французуудһаа гадна, мүн Азиин, тэрэшэлэн бусад оронуудай бүхы арадууд хүсэнэ.

Индо-Хитадтахи дайе саашадань һүжэрөөлгэдэ шэглүүлэн США-гэй хэжэ байһан мэхэ гохонуудые азиатска континентын арадууд наринаар ажаглан хаража байна. «Индо-Хитадтахи дайнай дүүрэхэ үдэрые азиатска оронуудай хүлеэжэ ядажа байхадань, шор болоходоо, Индо-Хитадтахи французска сэрэгүүдые Холбоото Штадууд мүнгэн зөөреэр, буу зэбсэгээр дэмжэжэ байна» гэжэ индійскэ «Дейли Телеграф» газетэ бэшэнэ.

Индо-Хитадай хэрэгүүдтэ американска хамааралгые болюулхые Индиин, Индонезиин, Пакистанай ба дэлхэйн энэ хубиин бусад оронуудай хэдэн миллион хүнүүд шууд сэхээр эринэ. Тэдэнэр Женевскэ зүблөөндэехээр найдана, Азида бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдал тогтоохо тиимэ шиидхэбэринүүдые гаргахыень тус зүблөөнһөө хүлеэнэ.

Вьетнамска арадта эсэргүү «нэгэдэмэл ябуулганууде хэхые» США-гэй тусхай тушаалта нюурнуудай уряалдаг уряалнуудые дэлхэйн үргэн олониитэ эрид ехээр буруушаана.

«ЕВРОПЕЙСКЭ АРМИ» ТУХАЙ ДОГОВОРЫЕ ФРАНЦУЗСКА АРАД БУРУУШААНА

«Европейскэ арми» тухай договорые ратификацилгада эсэргүү хүдэлөөн Францида үдэр ерэхэ тудам үргэдэнэ. Ратификацилгые үргэдхэхэ зорилгоор французска парламентда США-гэй баалалта хэхэ һэдэлгэнүүд олонхи депутадуудаар ехээр буруушаагдадаг байна. Эдэ һэдэлгэнүүд парламентын газаа талада Франциин олониитэ арад зоной зүгһөө бүри ехээр буруушаагдана. «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» байгуулхые Ланьелиин правительствын хүсэдэг, парижска договорые ратификацилха алхамуудые хэдэг байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье энэ асуудалые Национальна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэ болзоршье мүнөө хүрэтэр тогтоогдоогүй байһаар. Иигэжэ унжагайрһан ябадалай шалтагааниинь тон эли. Юуб гэхэдэ, өөрынгөө ороной национальна суверенитедтэ аюул тохёолдуулхые, өөһэдтөө харша интересүүдтэ алба хэхые французска арад хүсэнэгүй.

«Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» ба «европейскэ арми» байгуулха һанамжада арад зоной ямараар хандадаг байһые премьер Ланьель ба оборонын министр Плевен һаяхан эли тодоор харахан байна. Индо-Хитадтахи дайнда наһа барагшадай дурасхаалда зорюулагдаһан манифестациин Парижда боложо байха үедэ гүрэнэй эдэ хоёр ажал-ябуулагшадые сугларагшад тон ехээр дурагүйтэжэ уттаһан дээрэһээнь тэдэнэр зугадан зайсаха баатай болоһон байна. «Тушаалһаа буугты!», «европейскэ хамгаалгын нэгэдэлые хаяе!» гэжэ тэдэнэй хойноһоо сугларагшад хашхаралдаһан байна.

Франци дотор эли болоһон «Жуэнэй хэрэг» жэшээ боложо үгэмөөр байна. Осер городто үгэ хэлэхэдээ, маршал Жуэн «европейскэ арми» тухай договорые буруушааһан, тэрэнэй хойшолонгуудай Франциин ерээдүйдэ ехэ аюултай байһыень тэмдэглэһэн байгаа. Ороной сэрэгэй дээдэ органуудта дүүргэдэг уялгануудһаань Жуэниие дары сүлөөлжэ Ланьелиин правительство энэ үгэ хэлэлгэдэнь харюусаһан байна. Эдэ хэмжээнүүд олониитэр буруушаагдажа «европейскэ арми» тухай асуудалаар французска правительствын политикын орон дотор дэмжэгдэдэггүй байһые гэршэлбэ.

Жуэн хадаа «европейскэ хамгаалгын нэгэдэлые» ба «европейскэ армиие» буруушаажа үгэ хэлэһэн французска сэрэгэй ганса хан хүн бэшэ юм. Һаяхан бүлэг генералнууд, тэрэ тоодо Тузе де Вижье, Пешо, Трикон-Дюма, Антуан болон бусад мүн лэ иимэ буруушаалганууде хэһэн байна. Договорые ратификацилга («европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай» — **Д. Б.**) эхэ орондо эсэргүү гэмтэ хэрэг болохо һэн» гэжэ тэдэнэр парламентын депутадуудай нэрэ дээрэ эльгээһэн бэшэг соогоо мэдүүлһэн байна.

Тиигэбэшье, Франциин тушаалта зарим нюурнууд парижска договор ратификацилгые туйлаха гэһэн һэдэлгэнүүдээ үргэлжэлүүлһэн зангаараа. Тусхайлбал католигуудай МРП партиин («арадай-республиканска хүдэлөөн») хүтэлбэрилэгшэд договорые ратификацилуулхые хүсэдэг байна. Энэ партиин парламентска группын түрүүлэгшын орлогшо Робер Бише һаяхан мэдүүлгэ хэхэдээ, хэрбээ «европейскэ арми» тухай асуудалаар парламентда үгэ хэлэлгэнүүдые түргэдхэхэ ябадал правительствын туйлаагүй һаа майн 27-до зарлагдаһан партиин съезд хадаа өөһэдынгөө министрнүүдые правительствын составһаа гарахые эрихэ юм гэжэ заналта хэһэн байна.

Социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ иимэ хараа бодол баримтална. Партиин онсо съездэ бэлэдхэхэ зуураа, съезд хадаа «европейскэ армиие» байгуулха принципүүдые һайшаахаһаа гадна, парижска договорые ратификацилхын түлөө голосовалхыень депутадууд-социалистнуудые уялгалха ёһотой гэжэ партиин хүтэлбэрилэгшэд элитээр мэдүүлдэг байна. Гэбэшье, энээниие олон социалистнууд эрид шууд буруушаадаг байха юм. Национальна суглаанай гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин заседани һаяхан боложо, тэрээн дээрэ дурсагдаһан договорые ратификацилха тухай хуулиин проект зүбшэн хэлсэгдээ. Комисси хадаа ямар нэгэн тодорхой шиидхэбэри гаргажа шадаагүй, юуб гэхэдэ тэрэнэй олонхи гэшүүд «европейскэ армиие» байгуулха түсэбые буруушаажа үгэ хэлэһэн байна.

«Европейскэ арми» хадаа Франциин аюулгүй байдалда сэхэ аюул тохёолдуулха юм» гэжэ французска үргэн олониитэ бүри ехээр этигэдэг боложо байна. Парижска договор бүри олон хүнүүдээр, бүри хүсэтэйгөөр буруушаагдадаг боложо байна.

ЭБ НАЙРАМДАЛЫЕ АРШАЛАН ХАМГААЛХЫН ТУЛАДА

Апрелиин эхеэр пацифистнуудай бүхэдэлхэйн конференциин заседанинууд Токиодо болоо. Япониин буддийскэ организациин үүсхэлээр энэ конференци зарлагдаһан байна. Конференциин хүдэлмэридэ 18 ороной шажанда шүтэгшэдэй 200 шахуу түлөөлэгшэд хабаадаһан байна.

Хитадай Арадай Республикын буддийскэ ассоциациин делегаци Токио ошожо шадаагүй, юуб гэхэдэ, японско засагаархид тэдэндэ визи үгэхэһөө арсаһан байна. Конференциин нэрэ дээрэ эльгээһэн бэшэг соогоо хитадай буддиистнүүд иигэжэ бэшэһэн байгаа: «Азида эб найрамдал аршалан хамгаалхын ба Женевскэ зүблөө амжалтатайгаар зарлахын тулада хүдэлмэрилхэ гээшэ эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй уялга болоно. Энээниие Япониин эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүд, мүн танай конференци дэмжэхэ бээ гэжэ бидэ найданабди».

Токиодохи конференциин заседанинуудта хабаадагшад эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ хамаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Баталан абаһан резолюциинууд соогоо тэдэнэр Корейдэхи ба Индо-Хитадтахи байдалые эбэй ёһоор гуримшуулхые эриһэн, атомна зэбсэгүүдые хэрэглэхэ ябадалые эрид буруушаһан ба дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын тулада хамтаараа ажаллахаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Конференциин хүдэлмэридэ японско олониитын ехээр һонирходог байһые хараадаа абалсан, тэрээндэ хабаадагшад өөһэдынгөө заседанинуудые Япониин бусад городуудта үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхэһэн байна. Конференци хадаа апрелиин 22 хүрэтэр үргэлжэлөө. Һүүлээрнь өөрынгөө эрилтэнүүдые Женевскэ зүблөөндэ эльгээхэ юм.

Пацифистнуудай бүхэдэлхэйн конференциие зарлалга уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө хүсэтэ хүдэлөөндэ элдэб үзэл бодол баримталдаг хэдэн миллион шэнэ хүнүүдэй оролсожо байһые эли тодоор гэршэлнэ.

Эб найрамдалай түлөө хүдэлөөе саашадань дэлгэрүүлгэдэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй Бюрогой һаяхан гаргаһан шиидхэбэри ехэ удхашанартай. Эдэ шиидхэбэринүүд агрессивнэ хүсэнүүдэй һанаашалганууда эсэргүүсэн, уласхоорондын бүхы проблемэнүүдые эбэй ёһоор гуримшуулхын түлөө, арадуудай демократическа ёһоор харилсан ажаллалгын түлөө тэмсэлдэ эб найрамдалай тала баригшадые элсүүлэн эмхидхэнэ.

Д. Бочаров.

Советскэ Союзтай ба Хитадай Арадай Республикатай Япониин наймаа хэлгэдэ хизаарлалта тогтоолгодо эсэргүүсэлгэ

ШАНХАЙ, апрелиин 9. (ТАСС). Японско радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, 1953 оной апрельһээ энэ жэлэй март һара хүрэтэрхи үе соо Япониин гадаадын худалдаа наймаан тухай тоо мэдээнүүдые финанснуудай японско министерство үсэгэлдэр хэблэбэ. Япониин гадаадын худалдаа наймаанай балансын дефицит дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ туйлай ехэ хэмжээндэ—1.213 миллион доллар хүрэтэр дээшэлбэ гэжэ министерствын мэдээнһээ эли болоно.

Японско хэблэлэй мэдэрһэнэй ёһоор, японско гадаадын худалдаа наймаанай балансын иимэ муу байдалда оролго хадаа Советскэ Союзтай ба Хитадай Арадай Республикатай Япониин худалдаа наймаа хэхэ ябадалые США-гэй правительствын зүгһөө хизаарлалгаһаа гол түлэб болоһон байна.

Япониин финансова ба промышленна түлөөлэгшэдэй олон хүнэй хабаадалгатай суглаан Саппоро городто һаяхан болобо. Советскэ Союзтай ба Хитадай Арадай Республикатай худалдаа наймаае үргэдхэхые уряалһан резолюци тэдэнэр баталба.

СЕПГ-гэй IV съездһын шиидхэбэринүүдые ГДР-эй ажалшад һайшаана

БЕРЛИН, апрелиин 10. (ТАСС). Германиин социалистическэ единэ партиин IV съездын хүдэлмэреэ дүүргэһэнтэй дашарамдуулан Германска Демократическа Республикын хэдэ хэдэн городуудта олон зоной хабаадэлгатай ажалшадай митингнүүд боложо, тэдээндэ съездһээ бусаһан делегадууд хабаадалсаһан байна. Эдэ митингнүүд хадаа партиие ба ГДР-эй правительствые тойроод республикын хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин батаар жагсанги байһые, демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиин нэгэдэлэй түлөө, Германска Демократическа Республикые бэхижүүлхын түлөө СЕПГ-гэй хүтэлбэреэр тэмсэхээр бэлэн байһан ажалшадай дура хүсэлые харуулаа.

СЕПГ-гэй IV съездын хүдэлмэреэ дүүргэһэндэ зорюулагдан Лейпцигтэ болоһон митингдэ 200.000 үлүүтэй хүн — городой хүдэлмэришэд болон интеллигенци, тэрэшэлэн дүтэ шадарай тосхонуудай таряашад сугларaа. СЕПГ-гэй лейпцигскэ организациин нэгэдэхи секретарь П. Фрелих митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдалай ба Германиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдээ дэлхэйн бүхы ажалшадай зүгһөө немецкэ хүдэлмэришэн ангиин дэмжэгдэдэг байһыень СЕПГ-гэй IV съезд эли тодоор харуулаа гэжэ онсо тэмдэглээ.

80.000 хүнэй хабаадалгатай демонстраци Галлада болоо.

Съездэ зорюулагдаһан митингнүүд болон суглаанууд ГДР-эй бусад городуудта мүн болоо.

Румыниин эдеэ хоолой промышленностиин хүгжэлтэ

БУХАРЕСТ, апрелиин 9. (ТАСС). Румыниин эдеэ хоолой промышленностьда үйлэдбэриин олохон процессүүд механизацилагдаа, хэдэн олон шэнэ шэнэ предприятинууд баригдаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ хилээмэнэй 23 шэнэ завод баригдаа, завод бүхэниинь сүүдхэдээ 20 гаран тонно хилээмэ барина. Энэ жэлэй дүүрэтэр Петрошанада, Тыргу-Жиуда, Оцелул Рошуда, мүн бусад промышленна центрнүүдтэ хилээмэнэй шэнэ заводууд баригдаха ба тэрэшэлэн Тимишоарда макаронно фабрика баригдаха юм.

Орон дотор мяханай консервэнүүдые үйлэдбэрилгэ һүүлшын гурбан жэлэй турша соо 270 процентээр дээшэлээ.

Овощной болон фруктово консервэнүүдые үйлэдбэрилхэ промышленность ехээр хүгжөө. Гурбан жэлэй турша соо консервнэ табан шэнэ фабриканууд ашаглалгада оруулагдаа. Овощной болон фруктово консервэнүүдэй шэнэ комбинат, концентрированнэ ба пастеризованно фруктово шүүһэнэй томо фабрика һаяар баригдаха байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ овощной консервэнүүд 8 дахин ехээр гаргагдаа, тэрэшэлэн фруктово консервэнүүд 1948 онойхидо орходоо 4 үлүүтэй дахин ехээр гаргагдаа.

Сахар болон кондитерска зүйлнүүд, ургамалай тоһон, пивэ, мылэ, парфюмернэ ба тамхинай зүйлнүүд, тэрэшэлэн бусадшье товарнуудые үйлэдбэрилгэ жэл бүри ехэ болоно.

Хитадай ажалшадай үйлэдбэриин амжалтанууд

ШАНХАЙ, апрелиин 10. (ТАСС). «Синьвэньжибао» газетэ иигэжэ бэшэнэ: шанхайска центральна ба нютагай мэдэлэй 180 гүрэнэй предприятинуудай, тэрэшэлэн холимол түхэлэй предприятинуудай коллективүүд 1954 оной нэгэдэхи квартаналайнгаа түсэбүүдые дунда зэргээр 7 үлүүтэй процентээр үлүүлэн дүүргээ. Бүтээн гаргаһан продукциингаа хэмжээнэй талаар үнгэрэгшэ жэлэй дүрбэдэхи кварталай хэмжээе 3 процентээр тэдэнэр үлүүлһэн байна.

Чехословакиин гадаадын худалдаа наймаан

ПРАГА, апрелиин 10. (ТАСС). Чехословакиин телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор, үнгэрэгшэ жэлдэ Чехословакиин промышленностиин тон түргөөр хүгжэлгэ гадаадынгаа худалдаа наймаа үргэдхэлгэдэнь туһалаа. Чехословаки хадаа арадай демократиин оронуудта машинануудые худалдаад, орондонь эдеэ хоолой зүйлнүүдые болон бусад эд бараа абадаг байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ капиталистическэ оронуудтай худалдаа наймаанай холбоо барисаан мүн лэ горьтойгоор үргэдхэгдөө. Индитэй, Аргентинэтэй, Бельгитэй, Грецитэй болон бусад гүрэнүүдтэй худалдаа наймаанай хэлсээнүүд баталагдаһан байха юм.

Капиталистическэ оронуудай Чехословакиин хэдэг гадаадын худалдаа наймаанай эд бараанай эрьесэ 1953 оной хоёрдохи хахадта 1952 оной энэ үетэй сасуулбал 15 процентээр нэмэһэн байна.

Общинануудай палатада Иденэй үгэһэн харюу

ЛОНДОН, апрелиин 10. (ТАСС). Парламентска хуулита тоосооной ёһоор Франциин, Великобританиин болон США-гэй правительствануудта Советскэ правительствын мартын 31-дэ эльгээһэн нототой дашарамдуулан парламентын гэшүүдлейбористнууд гадаадын хэрэгүүдэй министр Идендэ общинануудай палатын апрелиин 7-до болоһон заседани дээрэ хэдэн хэдэн асуудал табиһан байна.

Хойто-атлантическа договорто СССР-эй хабаадаха тухай асуудалые хаража үзэхөөр Советскэ правительствын бэлэн байһанаа мэдүүлһэн тушаа Хойто-атлантическа договорой организациин гэшүүд — бусад оронуудай правительствануудтай хөөрэлдэжэ байһан тухайгаа Иден шэнэ мэдүүлгэ хэхэгүй гү? гэжэ Соренсен асуугаа.

Советскэ правительствын мартын 31-нэй нотодо Иден ямар харюу эльгээхээ байнаб? Европейскэ аюулгүй байдалые хангаха замда урагшаа алхам хэхын тулада дары хэлсээ туйлахада шухала болохо асуудалнуудые энэ харюу соогоо Иден табиха байна гү? гэжэ Гарольд Дэвис асуугаа.

Эдэ асуудалнуудта сэхэ харюу үгэхэһөө Иден зайсаһан байна.

Советскэ ното дотор гол түлэб европейскэ аюулгүй байдал онсо тэмдэглэгдэһэн, Берлинскэ зүблөөн дээрэ зүбшэжэ эхилһэн энэ асуудалай ното соо үргэлжэлүүлэгдэһэн дээрэһээ Иден харюугай ното эльгээгээд хизаарлангүй, харин эдэ асуудалнуудые дүрбэн гүрэнэй зүбшэн хэлсэлгые үргэлжэлүүлхын тулада Женевэдэ гү, али ондоо газарта зүблөө зарлахые дурадхахагүй гээшэ гү? гэжэ Уорби асуугаа.

Женевскэ зүблөөнэй хэлсэхэ зүйлнүүд дүрбэн гүрэнөөр зүбшөөгдэнхэй. Дүрбэн гүрэнэй хоорондо шэнэ хэлсэх хэнгүйгөөр зүбшэн хэлсэхэ зүйлые хубилгаха аргагүй гэжэ Иден харюусаа. «Женевэ бидэнэй ошохын урда тээ нэгэ — хоёр неделиг урид» зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүдые хубилгаа һаа «таатайда» тоолоноб гэжэ Иден нэмээгээ.

Буу зэбсэг хороолготой ба уласхоорондын хиналта тогтоолготой зохилдон тааралдаха европейскэ бүгэдэниитын аюулгүй байдалые хамтаараа хангаха шэнэ системэ тухай ородуудтай хэлсээ хэхээр бэлэн байһан тухайгаа тэрэ эли тодоор мэдүүлжэ шадаха гү гэжэ Ноэль-Бэйкер Иденһээ асуугаа.

Иден иигэжэ харюусаа: юрэнь энээниие ямар нэгэн янзаар арсахаб гэжэ би һананагүйб.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци Берлинһээ СССР-тэ бусажа ерэбэ

Германиин социалистическэ единэ партиин дүрбэдэхи съезддэ Берлин ошоһон, КПСС-эй ЦК-гэй президиумэй гэшүүн, ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр А. И. Микоян, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр М. А. Суслов, «Правда» газетын главна редактор нүхэр Д. Т. Шепилов, нүхэр А. А. Смирнов гэгшэдһээ бүридэһэн Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци Москвада бусажа ерэбэ.

(ТАСС).

Белоруусска ССР. Гомельско обл. Петриковско районой «Болш. колхозой бригадир С. С. Фендик онцо 10 гектарһаа га бүриин 30 просын ургаса абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агроном А. С. левская бригадир С. С. Фендик хоорондоо хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Зүбшэн хэлсэлгэнүүдые болоно

Бурят-Монголой советскэ у... хёолшодой Союзай поэзиин ... һаяын үдэрнүүдтэ Бичурын ... һургуулиин дэргэдэхи литер... кружогой гэшүүд В. Жалсан... Улзытуев, В. Намдыков, Д. Д... жапов гэгшэдэй шэнэ зохё... дые зүбшэн хэлсэбэ. Сугле... тэдэнэй амжалта ба дутагал... дые тэмдэглэхэ зуураа, залуу... торнуудай саашанхи ажалда... туһа хүргэбэ.

Поэт Д. Жалсараевай үхэ... зорюулжа бэшэһэн «Дүү... хөөрэлдөөн» гэжэ номые ... хэлсэлгэ болобо. Тэрээн дотор... лагдаһан олонхи шүлэгүүд ... бэшэгдээ гэжэ тэмдэглэгдэ... жэлдэ тус номынь Бурят-Мо... номой хэблэл гаргаха байна. ... зиин секциин зүбшэн хэлсэлг... тэ Х. Намсараев, Ч. Цыденд... Ш. Нимбуев, Ч. Намжилов, Ш... маев ба бусад хабаадалсаба...

Ц. Жим...

ШЭНЭ НОМУУД...

Бурят-Монголой номой ... һүүлэй үдэрнүүдтэ иимэнүүд... номуудые хэблэн гаргажа, ... торгын магазинуудта тушаа...

А. С. Барков, А. А. Поло... «Физическэ географи», 5-дахи... ста үзэхэ учебник. Бурят-мон... лэн дээрэ. 2 түхэриг 50 мүнг...

М. Н. Имехенов. «Үзэгдэл»... монгол хэлэн дээрэ. 2 түхэ... мүнгэтэ.

«Түрэлхи хэлэн» бурят-... эхин һургуулиин нэгэдэхи ... уншаха ном. Бурят-монгол ... дээрэ. 1 түхэриг 35 мүнгэтэ.

Ж. Б. Балданжабон, А. А... занаин. «Бурят-монгол хэлэн... таксисэй ба пунктуациин у... нинүүдэй сборник», долоон ... ба дунда һургуулиин 6—7 кл... та хэрэглэхэ ном. Бурят-мон... лэн дээрэ. 1 түхэриг 10 мүнг...

РСФСР-эй эхэнэр шатар... XII чемпионадай хам... финальна мүрысөөн...

РСФСР-эй эхэнэр шатар... XII чемпионадай Улан-Удэ г... үнгэржэ байгаа хахад ... хоёрдохи уулзалгада ... (Омск) Якимович (Новос... гэгшэдэй наадаһан парти тэ... дүүргэгдээ.

Риле (Новосибирск) Панин... меровскэ область), Кротова ... ска хизаар), Бадмаш... (БМАССР), Зелинская (Кем... область) Белоруссовае (И... ярск), Старченко (Иркутск) ... лаевае (БМАССР), Антипи... баровск) Гармаевае (БМ... шүүһэн байна.

Ляшко (Благовещенск) — ... дельштам (Красноярск), Ш... ва (Омск)—Голобокова (И... гэгшэдэй партинууд хойш... даа.

Доржижапова (БМАССР) ... ренко (Алтайска хизаар) на...

Гурбадахи уулзалгада ... Назаренкые, Антипина Риле ... шүүгээ.

Доржижапова Пигаревам... колаева Янкевичтэ шүүгдээ.

Гармаева Старченко, Голо... Кротова гэгшэдэй наадаһан ... тинууд тэнцэлгээр дүүрээ.

Үнгэрһэн гурбан уулзалг... дүнгүүдэй ёһоор Антипина ... котой) түрүүлжэ, Старченко ... лова ба Риле гэгшэд тус б... 2—2 очкотой болоод ябана.

А. С...

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23 заместителя редактора — 7-85. отв. секретаря — 3-23. партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем — 11-05 Для междугородных переговоров — 16.

1—00771. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. №